

3800

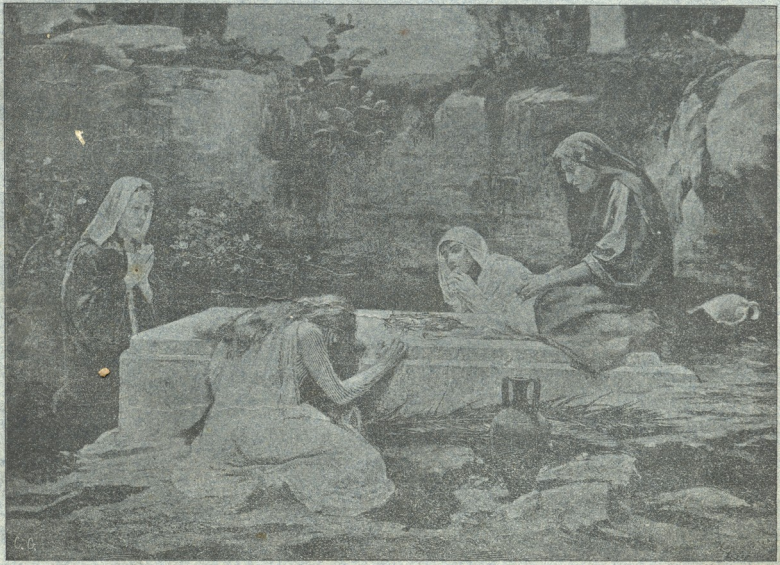
ცალკე ნომერი უძირსაჲ 10 კაპ.

საქართველოს
საბჭოთაო
საბჭოთაო

1910 სათავტრო სალიფრატურთ ჟურნალი № 16

1910 წ. აპრილი, 18 ნომერი

№ 16

წლიურად 5 მან. ნახ. წლით 3 მ. ცალკე ნომერი 10 კ. ხელას მოწერა მიიღება დრ. სახ. კან. იოსებ იმედაშვილთან. Тифлисъ, ред. „Театри да Цховреба“
Иос. Зах. Имедашвили.

შინადასი: წამების ჯვარი, ისევ გოლგოთა — მთავარი; მაგალითი — კენა-ღვთისმშობელი; ... და ქრისტე აღსდგა მამის ჩემს გულში — ნ. ლორთქიფანიძის; მოგონება — ე. გნაშვილის; სხაფლავი — გ. ცანბაბის; კნუტ გამოსუნი — პ. დედაძის; აღდგომა — ი. შაქელიძის; ერთ მოგილოცო — გიორგი დღესთავის; მეფე სიკვდილი — პ. ზანდუკაძის; ქეშპირთაღ — ვასო ურუშაძის; * * * ლექსი — გ. მასიანის; ჩვენი მსახიობი — ს. გლახაძის; ცეცხლების მაგიერ — მიქაელის; მკითხვა — ა. პარტ-დინ — ის; სააღდგომო ანგარიში — იოსებ ანიმაციის; გასამართლება — ცისკარის; ბებრის საღერდელი — დ. ანკუთის; სათეატრო ამბები; სომეხთა მწერლები — ე. კ. — ს; ელ. მესხიშვილის გასტრულები.

◆ რედაქციისაგან: ხელისმომწერთა ვთხოვთ ფულის გამოგზავნა დააჩქაროს ◆

18 აპრილი 1910 წ.

წამების ჯვარი, ურიასტანს სიბნელი ისევ გოლგოთა! ჰფლობდა!..

საზოგადოებრივი ცხოვრება სულმეხუთუ-ლიყო, მთელი ერთი მონობის უღელქვეშ იტან-ჯებოდა, მტარვალი დღესასწაულობდა... მრავალწამებულები, არარად ქმნილი ხალხი მხსნელს — მესიას ელოდა...

და მოველინა ურიასტანს ნაზარეფელი — ეს სიბოლო საცაობრო სიყვარულისა, დამთურგნელი უკეთურებისა და მონობის, წინამორბედი ადამიანის სულიერად განახლებისა... განხორციელება მარად მართალის, იდენისთვის მებრძოლის, მარად დენილის, განკიცხულისა!..

და ვერ იცნეს იგი — რომელთა მოველინა მხსნელად-წინამძღვრად...

ვერ შეწყნარა გონება-ბნელება, წყვილადს ჩაფლავდა ბეჩავა ხალხმა თავისი მხსნელი...

ვერა შეიგუა სულ-მდააღმა მონა-გამცემსა...

ვერ შეიწყნარეს ქეშპირტუბის მტრებმა, ყრუ ქურუმთა, ცრუ მწიგნობართ, რჯულ-მეტყველთა...

ვერ შეივრდომა მტარვალთ უფლობამ, მართანჯული ხალხის ქედზე ბატონად ქმნილმა...

დაატყვევეს, ჰგვემეს, დაატანჯეს...

განასამართლეს თვით განსახელთა, დამნაშავედ სცნეს თვით მტყუანებმა...

და შეუყენეს გოლგოთისკენ ჯვრით დატკირთული...

ხოლო უგნური, გონიერი ერთი ხიბნი-თებდა ამ თვალსიერიით...

და სწუხდა იგი მცხოვარი იმევე ტან-ჯულ-წამებულები ხალხის მხსნელად მოვილიე-ბული...

და ილოცდა მტერთა თვისთათვის... აწამეს იგი!..

მაგრამ ვერ შესძლეს ხორცის ჯალათი მისისა სულის დაღუპვრება...

მისი სულია კაცობრიობის ტანჯული სული, მისი სულია ყოველ მებრძოლის გულ-წრფელი სული, მისი სულია ჩაგრული ერის მოთქმა-ამონაკენისი... იმის სულია რითაც კაცთა ეღვრა შეება!..

ჯვარს აცვეს იგი და მას დღეს აქედ ჯვარს გაკრულია კაცობრიობის უკეთესი, უმაღლესი, უპირველესი, მოაზრ-მოფიქრე წმინდა ნაწილი...

საუკუნეთა განვლეს, მაგრამ იგი საუკუნებზე წარუვლია, კვლავ ცოცხალია, უკვდავება, ყოველთა სანატრი...

დღეს საქრისტიანოს ყოველ კუთხეში, მთელის ქვეყნისა კლით-კლდე გაისმის ნეტარ-სასმენი **„ქრისტე აღსდგა!..“**

და ადამის ძე მრავალგვემული ამა სიტყვეებში ჰპოებს ნუგეშს, სწამს დღეს თუ არა, ხელე მანც აღსდგება მკვდრეთით მისი სული, მარად დენილი, შეწყუბებული...

„ქრისტე აღსდგა!..“ იმეორებენ კიდითი კადე, მაგრამ... ჩემო ქვეყანავ, ხანგრძლივ ტან-ჯულთა, წამებულთა, ჭეხტყვო მონავ, შენ როდისღა აღსდგება ქრისტე?!..

მარად დენილი, შრომისა შეილი, მე-

შევ ბოვანო, ძბო ტეტიავ, ტეტია გლცხო, შენთვის როდისღა აღსდგება ქრისტე მძივე უღელის მოსაშორებლად?!

სამშობლო სვენავ, ცხოვრების სარკვე, აღამიანის სულისა ხატო, შენ როს აღსდგები, როს შეესწრობი შენსა მესიას, მხსნელსა—მაცხოვარს?!

ჩემო მკითხველო, როს გავშორდება სალათას ძილი, როს განამტკიცებ, რომ მაცხოვარი, იესო ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით?!

აღმართულია წამების ჯვარი!..

იხვე გოლგოთა!..

დაე, ამ ერთ დღეს დავივიწყოთ ყოველდღიური წვრილმანობა, ლმობობა, გოუტანლობა, არარაობა და გულის სიწმინდით მივეულოცოთ ურთიერთსა—**ქრისტე აღსდგა!..**

დაე, წელიწადში ერთს დღეს მაინც გვეგონოს ქეშმარიტება გამარჯვებული!..

მაგდალინელი.

საღ კლდეში ნაკვეთს სამარის კართან მწარედ ქვითინებს მაგდალინელი; იწეწავს დალაღთ... ჰკოცნის ცივს ლოღსა, თავს ნაკარს იყრის დედა მშობელი.

მკერდით ეკვრება პირმშოს სამარეს, სიმატლის ზვარაკს უქმევს გუნდრუქსა; სისხლის ცრემლებსა ანთხევს ყრუ საფლავს, ისერავს შანთით დაჩნეულს წყლულსა!

მოსთქვი, გულმწარედ, მაგდალინელი! დასწყევლე ღმერთი... დაჰგმე სოფელი, ვერ შეეგუოს მტარეულ-ჯალითებს მებრძოლი გმირი ქკვათა მყოფელი!!

კიკნა—ღმწავლთ

... და ქრისტე აღსდგა მაჟინ ჩამს გულში

(ამხანაგის ნათქვამიდან)

... ამ რვე, დაწვეკლიდ, ჩისღანს-ბურუსიან ქვექანსო დაჯვარე სიუწაწვიდე, იმედი, სულის სიმშუდე, თვალუბის ეღვარება, აღტაცება, სიუწარული და სიძლედეი.

ღანღებით დაჯდეიდა მადამითა შირის, სდაღ ერთხელ ეოველი ბღანხა ჩემთვის ამადიოდ და ეოველი გვეკურა ნეტრებით მითობდა.

ხეებს ფოთლებო უკვე სოთმეტყერ გამოცეკვლა და ჩემი სურთო სრულიად დაეწეკითდა. წინაღ, მთ ჩრდაღში რომ შეკაფარებდა თავს, ფოთლებო სიადუმღებებს შინა სსიებების ჩამოფურქება და ჩიტები გუღის ნადებს მიტეგჭაეებენ. ახლა-კი ვეღარ გავიგე მათი სუბარბ. შრადღა დრდაღ მუქეჩნებოდა და სტრეხს ბუღბუღის—მამღის ეიოღად.

ერთი მე ვიუვე ევეღასთთვის უღის, უსარგებლი. ქრისტე მართლად ჯვარცმული იყო ჩემს გულში.

აღდგომის წინა ღამე დადგა. არავინ მეკვდა არც მისდღეცავი, არც სანახავი; არც გასასწიღებულად მეკუშურებოდა სდამე. კადვლიდი ერთი ქეჩიდან მუთრე ქეჩსზე; უმინჯვლი მტკვერს; დიღანს ვანქერბობდი ზოგეერთს გამვღელს; შეკურებოდი

მოწმინდიღს ცას და კდაკვით მიმდინარე რიოხს. უმისხო ხეტაღამ მთაზე ავიუქანს. ძეკლე ბურადვე მოღმული ბგვრატის ტასრის ნანგრევები გადამღობა წის. ვარსკვლავებით მოტედიღ ცას ღიტხანს შეურთდა ღიტხანა ქვეწან და ნენხღის წურტილებო ორეკცად ავმცამდა. სსხარი ეიო ჯვარცმული ერთს მხარული დაღადისი ჯვარცმული ქრისტეს აღდგომის გამო. თვალს მიკვარდი. გავეევი აქედეს. მივარღნადან ადგილს ვადანჯ დაურღნობდა ნანგრევის და ღოცუღობდა. გულმწურვადი და ჩემი ეიო ღოცვა; სსხეს ვერ ვხედადი მღოცვეღისს, მაგრამ მიუღი სხეუღის მოღუნება, ღრმად დახრილი თავი, გრძელი ღონღეთ დაძებუღი თამ, სეღებო, რომლითაც კედელს მიბჯებდა, მიმტეგებდა მღოცვეღის ტანჯვას, სსსთობას და იღელს. ორიოდე მის სიტყვას მოკვარ ეურა:

„ღმერთო, ადაღენი... ღმერთო, შეკვდრეთით ადაღენი. ღმერთო, ჯვარცმული ადაღენი ერი და მიერ ძღა და სიმხსე“.

შეღ ნელ-ნელა დავეშვი მუხღებზე. იმედის შექმს გაზბო შეკრდი... და ქრისტე აღსდგა მამჩინ ჩემს გულში.

6. ლორაქიციანბი

მოგონება*

1876 წ. აგვისტოში სოფ. ახალქალაქში ზირ-ველად გაიმართა ქართული წარმოდგენა ჩემის ინიციატივით. ვითამაშეთ გ. ერისთავიშვილის კამო-კეთიუბელი ვამბედა „ძუწო“ და ამ შემთხვევისთვის დაწერილი ჩემი ნატარს სცენა „**ემაწვილი ქალის ცხოვრებიდან**“ მითამაშებენი იყვნენ თარხნიშვილე-ბი ვასო, სოსოსო, დუშაო, ტატო და ქალებიც თარხნიშვილების ცოლები და ქალები იყვნენ გარდა ერთისა, მათ შორის რეჟისორის როლს ასრულებ-და უკანალებულები თავადი ილია გრუშინსკი.

ქართული წარმოდგენა ვერ ქალაქშიაღ რა იყო მაშინ, რომ სოფელში რა ეთიფიდაყო, მაგრამ შე-დარებით, რეჟისორი მოეწონა სცენაში. ერთ დიდ პალონსზე, შივ შუგულ სოფელში, დამაზი სცენ-ის იყო გამართული. აუარებელი ხელის მოაწვდა ამ ზირველ წარმოდგენას, ზურეთ წარმოდგენებს და უნისოს აქურთუბასთვის. ამ სხლად გარშემო, რე-მელშიაღ წარმოდგენა იყო დანიშნული, ბევრი და-ხარდახებული ურემი, ფეკტინი და შეკანშული ცხენი იღვა შორიდან მოსულის თავდა-ზხნურობის. თითო სოფ. ახალქალაქი ასეთ სამსხლადში იყო და ასეთი ადგილითი იღვა, როგორც ამ სოფლები-შია სოფელში, ხლაც „ჟგარობა“ დადებული და სი-დაც შორიდან მოსულ ნათესობის და მოუერების გამოსხლადებს უკანსკულ წვეთის ღვინის შეალებენ სოფელში წარმოდგენამ რეჟისორს ჩიარა. ხლცხი კმათიფილი დარჩა, მაგრამ წარმოდგენის შემდეგ დაურსულებული ჭორი და კილვა გაიმართა; აუარე-ბელი წერილები მომიერეს, რომელშიაღ სიძახე-დენ ჩემი მითაურობის ამ გვარ „ფოთუქსნიკობაში“, ბრალს მიუბღერს, რომ მიმოსვლია წარმოდგენის ვითომ მე მივასკუთრე (კახეთში რომელიაღც გა-დამწვარ სოფელს ტავუტ ზაფხეთ), ვითომ ამ „კამო-ვარდნი“ ქართველთა განმანათლებლის როლს ვი-ჩემებდი და სათხი სხვა.

მაგრამ ერთხელ დაწვებული საქმე და მსთახ უმრავლესობისკან მოწონებულა, ხარ შექვეტობა და დღეაღ ისე ზაფხული არ გაიფლის, რომ არა-

* სააღდგომო № დანებებლით გამხადებულნი გვექონდა, ეს წერილი დე პიესა „ემაწვილი ქალის ცხოვრებიდან“ რომ მივიღეთ დიღთ პატრეცემული ჩენნი მწერლის ევატრინე გაბაშვილისკან; ამ მვირ-ფას მოგონებებს ახლავე ებებღეთ, ხოლო პიესას შემ-დებ ნომერში დავებებღეთ.

სამი სექველმოქმედა წარმოდგენა არ გაიმართოს ახალქალაქში.

მაშინდელ მითამაშეთაკან რადენიმე რეჟისონი არტისტი გამოიჩინნა და შემდეგ სხვა ზოთინისის სცენებისკენ მიშენებდენ და ხელს უწეობდენ თატრ-რის მნიშენლობის გაერცლებას ხლცხი.

ივანტრინე გამაშვილისა

სასაფლაოზე

მზეს შენდატრთილთ... ვნესთილთ, ცრეზლს ვღვრთილთ შუა-ღამისას, მციატრულმა არ ჰქონდა დაწყვილი სიზმუს ჩანცისას. მზეს შენდატრთილთ... მზე გვსურდა, მზე ცსთვულ-სსივუზიანი თავისიშური, ძლიერი, ასალი, განგვიბანი!

მზეს შენდატრთილთ და ისიც განბრყინდა სასაფლაოზე, დისკო-განცხრთი ავთო ნყავიცილთ მთცულ სათხაზე, სული ვვართ... ისე ისევე ვჭვითინვით შუა ღამისას, ისევე ეღმალნი ამწურსრებს დაწყვილს სიზმუს ჩანცისას.

მზო, მიციე საზღვარი მწრესარე ფიჭრთა ცრთლასა. მზე, მზილ, ამიღი... ნუ ფვარზუ გიარასა! სივცილი უსასოზმას, საფლავთან ვრთად ისტრწრებს, საღაც ვი შენი დიად მთრმალნი ამთმრწყინდვას!

მთრს ჩვენგან ღამის ნყავიცილთ! მთრს, მთრს შურესულ გრმწრულთ! თვალის ამსვივად შიჭმნილთ და მთრვილუზად ცერულთ .. ჩვენ მზე გვსურს... სალთ, შერთენი ზეით ასწიე, მზე, ზეით... მის აღღვთმასთან მნათიზის სისვივად გნავიცილთ!

გ. ცაბიძე

კნუტ გამსუნი

III

დიდი ხანი არაა, რაც რუსეთი კნუტ გამსუნს იცნობს. ექვსი წლის წინად გამოვიდა გამსუნის „პანი“. ჩხოვმა მიზინვე სცნა გამსუნის დიდი მხატვრული ნიჭი და მისი მოთხრობა აღიარა „უცხოად და განსაკვივრებლათ.“

გამსუნის ბიოგრაფია არ არის რთული. იგი დაიბადა 4 აგვისტოს 1860 წ. სიყრმე თვისი გაატარა ქრისტიანიაში, გბრძოდა შიმშილს, სწერდა წერილებს სხვა-და-სხვა ჟურნალსა და გაზეთში, შემთხვევით გაექცა შიმშილით სიყვდილს, ოკეანის დიდ გემზე ასრულებდა შავს საქმეს, მუშაობდა ტეხასის პრერიებში, იყო მეზღვაურად რუსეთის გემზე ნიუფაუნდლენდში, ბევრი იარა უგზო-უკვლოდ და იმოგზაურა. როდესაც ქისაში ფული აღმოჩნდებოდა, ცხოვრობდა თავისუფლად, აკმაყოფილებდა ადგენებულ ცნობისმოყვარეობას და სახალისა და სილამაზის გულწრფელს სურვილს. ბევრი ქირავარამის, ხანგრძლივ მოგზაურობის შემდეგ გამსუნი ბრუნდებდა სამშობლოს და სწრაფად იხვეჭს სახელს. მაგრამ აქაც, თავის სამშობლოში, იგი პირისპირ უდგას შიმშილის საშინელებათ, ითმენს აუტანელ ტანჯვას... ხოლო გამსუნს კვლავ აღფრთოვანებული იყო. იგი ქმნიდა... მას უყვარდა...

გამსუნის ბიოგრაფია — მის საკუთარ ნაწარმოებშია. ნორვეგიის პატარა ქალაქი ერთს დღეს აღელვებული იყო უცნაურის მოულოდნელის შემთხვევით. ერთს სასტუმროს ეწვია რომელიღაც უცნობი პირი, „ვიღაც ნაგელი, საოცარი და მისთან უკიდურესი შარლ ტანი, რომელმაც თავის საქციელით საერთო ყურადღება მიიპყრა და რომელიც ისევე მოულოდნელად გაქრა, როგორც გამოჩა“. ასე სწერს კნუტ გამსუნი ნაგელზე — თავის თავზე — ერთ თავის რომანში „მისტერიები“.

ნაგელი ჩამოსხმული კნუტ გამსუნია მთელი თავისი დადებითი და უარყოფითი თვისებებით. ადამიანის თვალწინ არასოდეს არ წარმომდგარა სოციალური ტანჯვის სურათები ასეთი მკაცრებით და ორიგინალური სიმძლავრით. თქვენ გრძნობთ საშინელებას, როდესაც ზედავით, როგორ ფეთქავს ახალგაზდა და ამაყი

სული ცხოვრების შიმშილის გაღიაში — და როგორის გულგრილობით შესცქერის აღმანი ამ ფეთქვას. შიშვერ გენიალობის ტრაგიზმი, ადამიანურ ღირსებისა და პოეტურ დაზოგუნებლობის თავგამოდებით დაცვა, სიყრმისგერი უძლურება აუტანელ მდგომარეობასთან ბრძოლაში, ქენჯნა სინილისისა, როდესაც აქამდის პატარასანი ადამიანი იძულებულია იქურდოს, შიმშილით დუძლურებულ ტერისი გალოუცი-ნაწები, საშინელი სცენები, როდესაც შმიერს მწერალს მოსამახურე ქალები დასცინიან, ან როდესაც იგი აპირებს შიმშილის დასათრგუნავად თავის საკუთარ თითის შექმას — ყოველივე ეს არც ისე ადვილი გადმოსაცემა! და ამ ნელა სიყვდილის საშინელებასთ ნ ერთად, თქვენ ხედავთ შემოქმედების ამაყ ოცნებათ, მწვენიურს, პოეტურ ხატებას ილარაისისა, პოეტის ფანტაზიის-მიერ შექმნილ ქალი! ას... თქვენ ხედავთ კირულუვის არდილს...

კნუტ გამსუნის თვისებას შეადგენენ შემოქმედების გალოუციანაკები. იგი ქმნის თავის „ლევენდას ცხოვრებისას“ და კიდევ ცოცხლობს ამ ლევენდაში. შიმშილით გაავალტყვევებული მწერალი ეძებს მეგობრებს, რომელნიც ცოტაოდენ ფულს მისცემენ მას. დასუსტებული, ბევრი სიარულის შემდეგ დაქანცული, პოეტი თავის უქანასკნელს მეგობარსაც უვრ ხნახავს. უმცროვ იგი გადაწყვეტს, რომ არის ვიღაც ბანი კირულფი, რომელიც უსათუოდ ასესხებს ფულს. დაწყუნებული, რომ კირულფი მართლა არსებობს, პოეტი იქირავებს მეეტლეს და მიქრის. შმიერი პოეტი აღის რომელიღაც სახლის მესაღე სარაულში, დაენებით რეკავს ზარს, კიაჟულობს კირულფს. მაგრამ კირულფი არ სანს, და პოეტი ხელახლად მიქრის, მიქრის კირულფის არ ღილისიან... „მისტერიებში“ ჩვენ ვხედავთ გამსუნის ფანტაზიის საოცარს ქმნილებას. ნაქელი სასტუმროში ვაცხარებით ეკამათება ბ-ნს ჰოვმანს, რომელიც მაგიდათან მის პირდაპირ ზის. ნაგელი მუშტს არტყავს ჰოვმანს, მაგრამ შემდეგ დარწმუნდება, რომ მუშტი ჰოვმანს კი არა, მაგიდას მოხვდა. ჰოვმანი კი, როგორც ქმნილება ნაგელის ცხოველ-ს ფანტაზიისა, ქრება. „შიმშილში“ საგულისხმოს პოეტის ხელგაშლილობა გაუღკეთილობა: ეს გრძნობები უმცროვია, შემ-

თვევითი, როგორც გამსუნის ყველივე განცდა. იგი მოუფიქრებლად აძლევს ღარიბს თავის ჟღერს, გლახას — თავის უკანასკნელს ხუთს ფრანს. ზაგრაპ მკითხველი გრანოს, რომ ეს ალტრუიზმი — სტიქიური მიწწააფებაა, და არა შეგნებულად ბოლოვდა, შედეგი კულტურული აღზრდა. ამ ალტრუიზმს მადგუქლად არ უდგეს ის შეგნება, რომ მოყვასს შევლა უნდა სიღარიბესა და უბედურებაში. ამას ამტკიცებს ის მოვლენაც, რომ გამსუნის გმირებს ხანდახან ატკობს სიმკაცრე. ერთი ამ გმირთაგანი მოგვითხრობს, როგორ ჩაგდო მან ოქროს ფული რკინის ღობეში და როგორის სიამოვნებით შესცქეროდა მათხოვარ-ბაღლის წვალებას, როგორ სტკებოდა იგი, როდესაც ხედავდა, რომ საბრალო ყაწვილომა თითებზე ტყავი გადაიყვლიდა. მაგრამ ეს სისასტკეც სწრაფლ კრება. გმირი თავის სისასტკეცს ინანიებს სიბრძნეულით, ეძებს მათხოვარს და სწავლია მისი დანაჩეკრება.

საზოგადოთ, გამსუნის გმირების საქციელი ერთბაშა, შემთხვევითი, მოულოდნელი, უცნაური... პიროვნება განთავისუფლებული ყოველისავე დრესსურისგან, შემპორკველ ნორმებისაგან, სოკილურ დისკოლინიისგან. კნუტ გასუნმა არ იცის, რას იზამს ერთის საათის შემდეგ. მას ადვილად გაიტკებს სიყვარული, რომელიც ისევე ადრე დასკენება. გამსუნი თავს ანებებს ერთს ქალს და მეორეს ისიყვარულება: თავს ანებებს მშვენიერს ახალგაზდა დაგნის, ისიყვარულება ხანში-მესულს უღამაზო მართას.

ნერვების სისუსტე, სულის სამარადისო აღშფოთება, უზიანობა, ყინიანობა, უცნაურობა, ჩათუქენობა, სიკრუე და გულწრფელობა — სულ ერთად არეულია გამსუნის გმირებში, მათს ფანტაზიაში, გალიუტინაციებსა და ყოველდღიურ სინამდვილეში. მაგრამ კნუტ გამსუნის მიინც არაა სულით ავადმყთვი: იგი ჯანსაღობისა და ავადმყოფობის საზღვრზეა და ამ საზღვარს არც სცილდება.

გასაცვიფრებელი ავრეთვე კნუტ გამსუნის გმირების გულ-ღიაობა. გამსუნის ნაგელი პირველით ჩნდება უცნობ ხალხში და წამსვე უზიარებს მას თავის გულის-ნადებს. იგი, როგორც ყრმა, აღტაცებულია: იგი ბედნიერია, ბედნიერია! ბუნება მშვენიერია, მის გულ-მყერ-

ზე ყვავის საუცხოვო ყვავილები... მის ენისმრება მშვენიერი ნავი, რომელიც ცის კიდურზე დატურავს; იგი ხედავს თეთრს ოშადაყირს, ცისფერს იალქანს... თვითონ ნაგელი ნაგშია და ვერცხლის ანკესი უჭირავს...

ასეთი გულაბლილობა და აღტაცება მოზილი ყმაწვილისა წმენდლებს მხოლოდ ვაკვირვებას გამოიწვევს. მაგრამ ნაგელი არ შერბობა. ერთის წუთის შემდეგ ნაგელის ცნობა შეუძლებელია. იგი სიამოვნებით სკრუობს და სთხზავს მისტფიკაციებს. და იგი სკრუობს ადფრთოვანებით, გატაცებით და უაზროდ, უმიზნოდ. თუმცა, ხანდახან, მისი ჩათუქენობა მოფიქრებულია. მაგალითებრ: ერთ ნორვეგიულს ქალაქში ნაგელი იქირავებს სასტუმროში სადგომს. შედეგ თვითვე უგზავნის თავისთავს დეპეშას, რომელსაც სტოგებს მაგინდახ იმ მოფიქრებით, რომ სასტუმროს პატრონი ნახავს დეპეშას, წაიკითხავს და შეიტყობს, რომ ნაგელისაგან ყიდულობენ ადგილ-მაჟულს (რომელიც არც-კი არსებობს), სამოც ათასად ღირებულს.

კნუტ გამსუნის გმირების საქციელი ხშირად მოუხეშავი, ველური და შეუსაბამოა. ლეიტენანტი გლანი იქვიანობს თავის სატფოლს მაოლოდ იმიტომ, რომ იგი ვილასაც დაეღამაბრაკა. მეორედ, იგივე გლანი ყურში აფურთხებს თავის მოწინააღმდეგე ბარონს. გამსუნის ერთი მოთარობის იქვიანი გმირი თავის მოწინააღმდეგეს სილას არტუპსა. მეორე მოთარობის გმირს უზარია, რომ მას სილა ვაარტუა იმ ქალმა, რომელსაც იგი მოსვენებას არ აძლევდა.

შეგრე დავაბე

ადღგობა

გრძნობამ იფოქა გულის საღრმეში
 ადომისდა მდერა სისარულის,
 შემთავთხრისწე გლოვის სუდარა,
 მოვკლ მტარუდა — კუნეს გულისა.
 ვხარობ და ღამის ცაში აფრინდე,
 ეკვლას ვასმინთ სიმდერა წრფელა...
 მასწარლო ხსდისი, გასარბედე,
 აღდგა იესო შენი მფარუელი!

ი. მჭედლიშვილი

ვით მოგილოცო?!

(ძველი ამბავი)

ლამის წყვდიადში ზარის ხმამ გვაუწყა ქრისტეს აღდგომა.

არწმენა გამქრალი, სულით მკვდარი ხალხი მიეშურებოდა ეკლესიაში...

დაცნებული, ფლიდურ ღიმილით გაბრწყინებული ძე ადამისა ერთი მეორეს ულოცავდა აღდგომას—აზრდილად ქტუელს!..

ცხოვრების ჩარხის უკუ-ტრიოლმა დაახშო სული, სპეტაკი გრძობა, შემწიკლა სიყვარული, აღფრთოვანება, წყურვილი სიკოცხლისა... სულიერნი, ღვთის ხატებანი, მანქანებს დამგზავსა...

ადამიანის სულის კოტრობას მწარედ მოსთქვამდა ძველი ქვეყნისა ბრძენთა ბრძენი:

„როდის აღსდგები, სულო დიდებულიო, როს გასპეტაკდები, განიკურნები ცხოვრების მანკიერებისგან... ადამიანო, როს დაგიდგება წუთი ბედნიერი, როს ღირსებტი სულიერ ადგომას?!..“

დადუმდა ბრძენი...

ზარი გრგვინავდა...

საქრისტიანო ლოტანიობდა...

„ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით!..“

მეც ველი, მერა სულიც აღზღვება და მაშინ გეტყვიო—

„ქეშმარტად!“

ახლა... ვით მოგილოცოთ?!

გიათგი ცოცხსოვლი

ბეჟე სიკვდილი

მწარე ტანჯავში დაიშავა ადამის შვილი. ირგვლივ ძესსავით მას გარს ერტყა ჯაჭვი-შორბილი მწარე სიცილი და ცრემლუბი მათად თან სეკვდა, ტრიალთა სიღვთისის მის ცხოვრების ამბობდა. ვიხვდა.

და შოლთს განძრდა, ვით ცხითალი შტოს მონქაყვილი: უცხო კათავდა უფერულ დღეთა იგი გრესილი. მკარტმა განვქამამ გამოსცავა „ცხოვრება ცხი-ლი“, მის ვკამს საზრალთს რაჟონდა მკლე სიკვდილი.

ის—ვი, ვილაც განდგომილად, ამაყად მდვარი, იღუმალის ხმით, ხათხითით ასე იცხვდა: „თს, ის სულები, რისთვის იყო. რისთვის ცხოვრებდა, თუ მის არსებობს უღმობილი ცივი სამართა ასე მოსპობდა და უკვალოდ თუ განაძრებდა?!!“

„აქ არსებობდა... იყო, მგერამ აქ აღარ არსებ“ ასე მოგვითხრობს ცივი ლედი მისის სამართის, იგი ცხოვრებდა მთელი სანში, თან იცანჯოდა, იყო და რასთვის რათ ცხოვრებდა, თვით არ იცნოდა.

3. ამაშისპირელი

ქეშმარტად!

ღიდი შანთათა...

გურიის ერთ პატარა სოფელში, ადამის დროულ ფიტრულ სახლის ოთახში, წვეს ლოკინად ჩავარდნილი ახალგაზდა მახიობი სოსო...

გახაფხულია, ზეიმი აქვს ბუნებას!

თითქმის პრაფერა აწუხებთო, იქი მიდი-მოდიან გურულები და ემზადებიან ბრწყინვალე დღესასწაულის შეხედვრას. ყველას დაეაწყება რკაქსიეიკი, შევიწროება, ვგზუეუტია და ჯარიმები...

სოსოს სიტყვებ მოუმტატა...

მას არ ასვენებდა ეს აზრი, რომ დღეს სახლში თივისი წველი ვერ შეიტანა: „ნუ თუ ჩვენ არასოდეს არ გავგიომბებს ბედი?“

მხატვრობა თვალწინ მრავალი სურათები მისი წასრული ცხოვრებისა. ის სანეტარო წამები, რომლის მოგონებით ბედნიერი იყო. „არ იქნა და ვერ ველორეს, რომ მამიერის სარჩენი არ ვიყო...“ კრემლბერ მოერია, გული აზრებდა და ქეთ ნს მოყვა.

—ნუ ნენა, ნუ ჩვეარდი სასოწარკვეთილებაში, დადგება თქვენთვისაც ბედნიერი დღეები და ისე აყვავდება სამშობლო სქენა, რომ ქურა-ქურა არ გადაიჭრის თვის მოღვაწეებს.—ამას ეუბნებოდა ის დედა, რომელიც წინანამდგეო იყო, შულის სქენაზე ყოფნისა.

—არა, დედა, არა! ჩვენი საქმე დაუღუპლია, არა გვაქვს მოთაფე. ყველანი ინტრიგებმა ჩაყვანა, ვერ დავაბრუნე სკოლა, არ არიან თანამდროვე მასწავლებლები, ძველები ჩამორჩენ, არ არის უმთავრესი ჩვენი მალამო—ფული. უამისოთ ყოფნა—არ ყოფნა.

აიღე რეკენზეტები: თუ ორი კლასი დაასრულა—საემარისია, რომ შენი მსაჯული გახდეს.

ყოველივე ამის შემდეგ იმედი ნუ დამეყარება! ენ, ვინ მიესწრება იმ დროს...

მოერია კრემლები, გული შეუღონდა. დალაღულმა, დღიური შფოთით და თავს თავთან, ბრძოლით მიიძინა...

შუალამეა.

ასტყდა საშინელი ზარის რეკა. ერთი ხოფლის ხარის გუშუნე უერთდებოდა მეორეს და საერთოთ მრგვიწნე გაქონდა, თან ჩაქსოვილი იყო პატარა ზარების წკრიალი—მომაწაყებელი დიდებულის დღისა.

სოსოსაც გამოელეცა, მას არ ასვენებდა სხვა-და სხვა ფიქრები; რომელიც სწინე.ტოკრაფის სურათები- ვით უფლიდენ...

მიწყნარდა ზარი... ფანჯარაში მოხანდა კელე- ბრებიც განაღებულნი ეკლესია... ყველა ხარობდა, სვე- ლა კელეუდა იყო მთრთული, სოსოსაც უნდოდა ამ- დგარიყო, ჩაეცვა ტანზე და წამდგარიყო მაცხოვრის წინაშე, მაგრამ—ლონე არ ქონდა... ვათენდა... ქვეყნის მნათობი ამოვორდა... შემოვიდა დედა, მიუტანა წი- თელი კვერცი და მიულოცა:

—ქრისტე აღსდგა, ნენა! ღმერთმა მრავალს და- გასწროს...

—არა, დედაჩემო, ჩემთვის და ჩემბითანა დატან- ჯულუბისათვის არ ამდგარა...

—ნუ, შვილო, ეუ გობო ღმერთსა: ქეშმარიტე- ბა ყოველთვის აღსდგება ამ სოფლად...

— არა, დედაჩემო, არა: ეს შექცდარი აზრია... თორმეტ საათია.

სოსოს თანა შეზრდლი ამხანაგი ალოშმა შემო- ვიდა.

—ქრისტე აღსდგა, სოსო; რა მოვივიდა, ბიჭო, შენ რომ ელარ ადექი ..

სადგარზე ვიყავი და წყრილქა მოვიტანე. გიყვივით წამოვარდა სოსო. წყრილი წყრილზე გახსნა:

- „ქრისტე აღსდგა!“—ვილიყო.
- „ქრისტე აღსდგა!“—თეატრი და ცხოვრება“.
- „ქრისტე აღსდგა!“—კოტე.
- „ქრისტე აღსდგა!“—ელიყო.
- ქე... ქე... ქეშმარიტად, ქეშმარიტად, ჩემო ელიყო!
- ვასო ურუშვიძე

ჩვენი მსახიობი

ბალღათა უორის

II

(იხ. „ო. და ც.“ № 8)

სადამოს დარაეო სხლში დაბრუნდა. თავს და- ლიდავდა გრძობდა.

—ჰუ, დედა!—მიმართა დედას დანსდელანყო- ბულმა დარაეომ და თან ფული მიაწოდა.—აი, სე- თა მანათი, როგორც გინდა მოახარჯაჩე.

—ხვალასთვის რამდენი შეიძლება დახარჯო? — შეეკითხა ბარბარე შედეს და თან დაატყუარდა, რა შეამხნა უკუთურობა.

—შენ იცი...

—რა დატყუართა, შეილაო?! უქეიფოდ ხომ არა ხარ?

—არაფერია, დედაჩემო! — ნაძლადევის დიმი-

ლით გაუქარწყლდა დარაეომ; მოიხსდა თავსხურა და ზატარა ტანტყე წაწყო.—დადღადი ვარ. ნუღარ იგვიანებ, დედაჩემო. წადი სავაჭროდ, დუქნის მ- ლე დაქმტენ.

დედა დამშვიდადა, კიდევ ერთხელ გადახედა და რა შეამხნა დარაეოს სხურეუბა თვალენი, წამოხსნა შხლი, თახჩიდან ზატარა კალთა აიღო და სავაჭროდ წაიდა. ბარბარე გაუადა. დარაეომ თვალი გადადენა და გულში გაიფიქრა:—„შეეკითხა. მამიქმის დროს კვერზე არ უფადკობდა, როგორც თეოფილადა, ახლა-კი კალთათ ხომარშაინ დაიარეს.“

—„შეეკვივი .. ადარ დატეკოთარეობა...“—

მოესმა დაროს ხატობა ხმა იდუმალი.

—არას დროს!..

წამოიხსნა დარომ და წამოიჭრა. ვით კველ მოსაღვლეველი: „არას დროს!“ განიქმორა, თუგნა ხორციელი. წინ არა ედგარა. მამ ვის უხსურებდა დარაეომ?—თავის მდგომარეობას; იმ უთფას, რა უთფაშაინ თვით იმყოფებოდა.

—რატომ? რათა ვრთ ქალები ამ განსაც- დელში?

ეკითხებოდა დრო თავისსვე თავს და თვალ- წინ ესტებოდა, ვით თავისი თავგადასავალი: ზღვა, რომლის ტალღათა შორის ნაუ გადარუნებულნი მენ- ვე იმყოფენ; იგი ებრძვის ტალღებს ნაზირზე გა- სისვლედას, მგრამ... — „აი, ტალღამ შთანთქა იგი თავის ზვართუბში“, — ფიქრობდა თავისთავის: „ხო- ლო მოცურავემ სელი შეიგება, ცაგურდა, ამიყო თავი, შეიბურტე, ეგონა ნაზირს მადწია, კაციქი- რა, მგრამ მუედრო ნაზირას ცასვლის ნაცვლად, მას დეტეგა აზვართუბული ტალღა და ქვეშ მოიყოლა“... ხოლო დარაეო მცურაზე, ვით თავის თავზე, იმედს არ კარგუდა და ფიქრობდა: „მოცურავე მხინც ცუ- რავს, მკლავებით მიაწვეს წინ, მკურღლით ხომას ზვარ- თუბს; ხელებით ამბრებს ტალღებს, მთელის თე- სის ძალ-ღონით ებრძვის აზვართუბულ ზღვას, სხ- ნამ შესწვეს ხერხი და ძალა... აკურ, აკურ! ნაზირ- ზე მდგომნი-კი გულგონიდად შესცქერან მცურავის ბრძილას, მათ შორის ზოგი ცნობას მოყვარებით კითხულობს: „რამ შეცურა ამ აზვართუბულ ზღვა- ში?..“ ერთნი ამბობენ: „მკ ტალღებს არა ერთი და ორი მოაწეოქავს“... მეორენი:—„ვერ, ვერ გამოატანს“... ხოლო არც ერთი-კი, მათ შორის, ვერ ბედავს დაიხსნას თავისივე მოძმე—ადამანი აზვართუბულ ზღვის ტალღებიდან, ამ განსაც- დლისგან“...

— შერე როდემდის?..
 წამოიძახა დროშა და მთლად მოდუნებულმა მი-
 ლეულა თვალები, ვით დაღლილმა მოტყუარემ ტაღ-
 დისა შირანს.

— შინა ბრანსდებით?
 შემოიძახა ზარმოთისედ სსრდის ზატონის ქო-
 ნანსა და კარი შემოაღო.

ს. გლახაშვილი

(შედეგი იქნება)

პეპერსხევის მავიარ

ქართული თეატრი (ამოიკნეს)

უჭე! თქვენს დროშა რაღა ვარ მე!
 შესაბრალო სსსსსსსსსს;
 ქართველების სსსსსსსსსს
 უცხო ხალხთა შესსსსსსსს...

არტიტები

ჭამეტს იგრე ვთამაშობდით,
 როგორც კიკე-მლუღობას,
 და ხალხი რომ ჩამოგვმოვდა—
 ახლა ვტორით უფუღობას.

ჩვენი დროის მოსამართლენი

(შეზღვიან ყვირილით)

გაუმრჯას მოდალატეს,
 გაუმრჯას ქეთევანს!
 საქართველოს გამაღველს
 შუბლს ვეშთხვევით, ვგვით თაყვანს.
 ძირს ზეიანა, მტკიცედ თამარ,
 სამშობლოსთვის განწირული,
 მან თავის ურს მიანაჭა—
 ერთობა და სიყვარული!..

ზოგიერთი ჟურნალისტები

ვასტ რემს მოკესურფოს,
 კთხოვთ ის ჩვენთან გამოჭკვსავნით;
 აგრე დავექუ-გავიტეპით,
 რომ მწინაღივით დავამფათ!

ქალები (გამოივლიან)

დული! დული! სემილიანია!
 შლიანა თუ თანაზა?
 აბა ვინ წინ გამიციანს,
 ვინ დარჩება დასაძრახა.

გულმკერდი ჩამოაყუდილით,
 მალე სულაც გავტოვდებით,
 რასტ გვიანდა ამან ვაზამთ,
 ბოლოს, ვიცი, გავმართლდებით.

ახალგაზრდა მეოხანი

(თავის ლაქსას ვითსულღობს)

რქალი მიყვარს,
 ზირი კი უყარს,
 დავექენებ დარს,
 გავუღებ კარს,
 მიუცემ ვარდს,
 გულს დარდს,
 სულთ მიწარს...“

რა კარგი ლექსი დამიწერია,
 მაგრამ კი მიკვირს, რად არ დამეჭდეს?
 ჭო, მართლად შეტად სსსსსსსს სრის,
 იქნებ გასეთას დავეტვს მოქვეეს...

რედაქტორები

უჭე! რამოდენს ლექსება მოვდის,
 მთაი კითხვითა თიფლი ჩამოგვდის,
 არ ვიცი რა ვქნათ, რა მოვაგვაროთ,
 და ეს ლექსება სდ გავაყვაროთ.

ზაქაშვილი

მკითხავი

მისის თვე მეტად ბედნიერია ქართველი
 ერისათვის. ყოველივე ჩვენი საზოგადო და
 კერძო საქმე ფერს იცვლის. და, ვით ბუნება
 ხანგრძლივი ძილისა და დაკნინების შემდეგ,
 ისე ჩვენი ერი ხანგრძლივ ავადმყოფობის შემ-
 დეგ, ნახად შესცინებს აბიზინებულ მთა-ბარს.
 ამ თვის ბევრი ფრიად საყურადღებო ცვლი-
 ლება მოხდება ჩვენს ცხოვრებაში.

ჩვენი ბრწყინვალე წოდებისა და „ინტე-
 ლიგენციის“ ერთი ნაწილი ბახუსის სარდაფში
 შეთქმულებას მოახდენს. ნეთქმულებას გამო-
 ამქლავებენ და შეთქმულთ თავზე ცივ კომ-
 პრესს დაადებენ.

ქართულ დრამატულ დასს ათ წელიწად-
 ში ერთი დღე დაეთმოდა ქართულ თეატრში.
 ქართველი ბედ-დაძვირებელი ზოგიერთი
 კნ აქნები დღევიზად გაიხლიან: „Да здрав-
 ствуеть первым подвинувшим!“

7 მისის ქართველ მსახიობთ სირაჯები
 ფხიზლად ნახავენ.

ზოგიერთი რედაქტორი თავს მი.ნებებს რედაქტორობას და მუშტი-კრივის სკოლას დაიარსებს.

მაისის დამღევს მოხდება გ საპართლება მთელის ქართველის ერისა. პროკურორად გამოვა ოსკარ უილდი, ხოლო დამცველებად ყველა, ცოცხალი და მკვდარი, ძველი და ახალი მკვალელები. აღფრთოვანებული ხალხი თავის ნებით არ დაიშლება. საქმეში პოლიცია ჩაერევა. რიკოშეტით დაიჭრება ქართული სინდისი.

„პარ-დონ“-ს გვერდების მასაეს გაუქვე-
Par-Don

* *

თუ გსურს ჩემი შვიდი, უსჯუნა
გამიჭარვო დღენი მწატი,—
მთღი ასლთ, გინაცვალუ,
ასქლურუ უსსიათ ქნათი.

შშის სსივ;პათ ცაადვიბი
გაციინული ჩემი გული,
უკვდაჟუშის წყარათ მთრწყი
ჯარღი, ია დ სუშუღი.

გ. შისიანი

სააღმომო ანგარიში

რადენი საღვრემლოც დღეს წარმო-
ეთქმის, ასში ერთი რომ გულწრფელი იყოს.
შეკნებით მოსმენილი, დაკვირვებით აღსრულ-
ბული,—ჩენი საზოგადოებრივი ცხოვრება წაღ-
მა იწყებდა სრბოლას. .

* *

რაც ქრისტიანობის გარეგან სახიერების
გავრცელებას დრო და ძალა მოუწდა, იმისი
მეთასღდი რომ იესოს მოძღვრების შინაარსის
თვითშეგნებას მონდომებდა,—ქეშარიტი ადამიანი
სანთლით საქებარი აღარ იქნებოდა...

* *

რაც იესო ნაზარეველმა სიტყვით და სა-
მით გვიმოდკრა, იმისი ნათასალი რომ ჰჰო-
გებდეს ბინას ადამიანთა გულში, დედამიწას
წვეთი ცრემლიც არ დაეფრქვეოდა...

* *

რადენი საყვედურის თქმაც სხვისათვის
გვეხერხება, იმისი მეთასღდის გათვალისწინება
რომ საყუთრივ ჩენთვის შეგვეძლოს,—მანკიე-
რება და ბიწიერება ქვეყნად ევლარ იბოგინებდა.

* *

ყელა ჩვენი ოფიციალურ-ლევალურ და-
წესებულებათა წევრების მესამედი ნაწილი რომ
გულწრფელად უძღვებოდეს ნაქისრ მოვალეო-
ბას,—არც ერთი საქმე არ გვექმნებოდა უკან
ჩამორჩენილი...

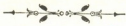
ჩვენებურ საქრებულოთა და გამგეობათა
ფარდის უკან რომ კაბარიალა არ მოქმედებდეს
— ჩვენის ქვეყნ ს ბედს ძალი არ დაჰყუფდა...

რავდენიც ქართველი მშობელია, იმისი
მეთადე რომ დედა იყოს და მესამედი აღზრდე-
ლი, ჩვენის ქვეყნის მოქალაქეობა სხარბიელო
იქნებოდა...

რავდენ ბორბტებასაც იესო ქრისტეს სა-
ხელით სჩადიან, იმის ვესამედი რომ სიყთვე
ქჷნან,—ბორბტებასა და სახნობელას კაცთა-
შორის აღვილი აღარ ექნებოდა..

ყოველმა კაცმა რომ თავისი გული სწა-
რედ დაუთმოს იესო ქრისტეს მოძღვრებას,—
აღარც ერთი ქვეყნის არ დაჩრებოდა მსოფ-
ლიოში...

ისლავ არაწასილავ

გასამართლება

„დადატა“-ს გამართა ზეინაბას და ოთარ-ბეგის.

პარასკევს, 8 აპრილს, ქართულ თეატრში
მოხდა სუმბათაშვილის ისტორიული ლეგენდის
„ლალიტი“-ს უმთარეს გმირთა, ზეინაბისა და
ოთარ-ბეგის გასამართლება. ამგვარი გასამართ-
ლება უკვე მესამედ ხდება და მეც არ შემიძ-
ლია, სიხარულით არ მივეცემა ამ მოვლენას.
როგორც ყოველივე ახალი, იგი თვალწარმოქა-
ცია. მაგრამ არა მარტო სიხარული განიზომება
ამ კულტურულ ფაქტის მნიშვნელობა. ეს ფაქ-
ტი ამტკიცებს, რომ ქართული ენის არსებო-
ბა ყოველდ სამართლიანია, ვინაიდან იგი ლა-
მაზი, მძლავრი, მდიდარი და მრავლფეროვა-
ნია. ეს ფაქტი მხილება, მოურიდებელი მხი-
ლება იმ „მამულიშვილთა“, რომელთაც აუ-
თვალისწინებიათ სამშობლო ენა, შეხიზნებიათ
უცხო კერას და თავის უაზრო მოქმედებით
ხელი შეუწყვიტოთ ისედაც ძლიერ დევნებრა-
ლისთვის—ქართველი ადამიანის გადარების-
თვის. ეს ფაქტი გამოაშკარავებდა ქართული
ენის არსებობისა და თვით საშინელება

იმითვის, ვისაც ჩვენი ენა „ძალის ენად“
მიანჩნია. ამასთან ერთად ყველასათვის აშკა-
რაა, რომ ამგვარი გასამართლება სარკვე ჩვე-
ნის სულიწკვეთების, გულისწანდების, ზრახვის,
რომ ამგვარი გასამართლება სარკვე თანამედ-
როვე საზოგადოების ფსიხიკის.

ამ მხრივ მეტად საყურადღებო იყო 8 აპ-
რილს მომხდარი გასამართლება. ზეინაბასა და
ოთარ-ბეგს ბრალსა სდებდენ იოსებ მაქავარიანი
და ვახტანგ ლამბაშიძე; იცადენ კიტა აბაშიძე
და გრ. რობაქიძე.

მაქავარიანის აზრით, ზეინაბი ორპირი
იანუსია. ერთი პირი ავ აღაპიანისა ეტრფის
სამშობლოს განთავისუფლებას, აღვიძებს ხალ-
ხში დამოუკიდებლობისადმი სიყვარულს, ხო-
ლო მეორე პირი რისხვას, შემუსკრას უქადის
სულეიმან ხანის მიერ გასრესილ საქართველოს.
ეს ბილწი სურვილი სთარგუნავს პირველს მის-
წრავებას და ზეინაბიც ოცი წლის განმავლო-
ბაში ცეცხლად და მახვილად ევლინება ქართ-
ველს ერს. მისი სახელი უფრო საშინელი ხდე-
ბა, ვინც სახელი თვით მტარვალის—სულე-
იმან ხანისა. მაქავარიანის აზრით ზეინაბის
გარყენილება და ოთარ-ბეგის ლალაჷმა გამო-
ილო საშინელი ნაყოფი. ცალმხრივ ჩინორდენ-
იანის ქართველი ინტელიგენტები, ჩვენი
ბრწყინვადი თავდა-აზნაურობა და მეორე მხრივ
„ქართველი დედა“ დაუნდობლივ მოქანებენ
ბედკრულს საქართველოს უფსკრულისაკენ.
ქართველი დიპლომაიანი ახალგაზდები მთელს
თავის ღონეს, ნიქს ახმარებენ მათთვის უცხო
საქმეს, ქართველი თავდა-აზნაურობა აშკარად
ყიდის თავის მარჩენელს, ერთად-ერთს იმედს
არსებობისას—ადგილ-მამულს, ხოლო ქართველ
დედას დავიწყებია ისტორიული მოვალეობა—
პატიოსანი გმირის აღზდა—და მთელის თავის
არსებით გარყენილებისა და სიბინძურის წუმ-
პეში შეტურებულთა. საზოზდარია ზეინაბის საქ-
ციელი, შეუწყნარებელია ოთარ-ბეგის ლალა-
ტი, მაგრამ უფროვე საზოზდარი და შეუწყნა-
რებელი იქნება ბრალდებულთა გამართლება,
დაათავა თავისი მშვენიერი, მძლავრი და მოუ-
რიდებელი სიტყვა იოსებ მაქავარიანმა.

ვახტანგ ლამბაშიძე შეგნო ფაქტორი მხა-
რეს ბაზღედებისას. მან მოიყვანა პიესიდან
ადგილები, რომელნიც ამტკიცებენ, რომ ზეი-
ნაბას არ უფიქრია სამშობლოს განთავისუფლე-
ბისათვის, რომ მის გარყენილებასა და აღვირ-
წაშვებულებას არავითარი საპატიო მიზანი არ
ქჷნია. ლამბაშიძის აზრით, ზეინაბი კი არა,
ანანია-გლახა, საბა-ბერი და სხვანი აზზადებდენ
შეთქმულებასა და ამბოხებას. ზეინაბის შვილ-
მა ირაკლიმ რუქიასი სიყვარულის ზედავალე-

ნით უღალატა სამშობლოს და თვით ზეინაბ-საც ოცის წლის განმავლობაში არავითარი კავშირი არა ჰქონია მონობით ვარახსირებულ ხალხთან. რაც შეეხება ოთარ-ბეგს, ღამაშიძის აზრით, იგი გაასკვებული ენერგიით ემსახურებოდა სულიმიანის გარყენლის მადას, მიწასთან ასწორებდა ტანჯულ მხარეს. იგი თითონ სთხოვდა სულიმიან-ხანს ბრძანებას, — განკარგულებას ქართველების აწიოების შესახებ. ყვ ლაფერს ამას მხედველობაში იღებს ე. ღამაშიძე და მოითხოვს ბრალდებულების დაწინაურებულ აღიარებას.

ვეკითვარ პირველმა კიტა აბაშიძემ წარმოსთვა სიტყვა. მისი აზრით, ზეინაბის გასამართლება შეუძლებელია თანამედროვე ნორალურ საზოგადოებაში. ჩვენ იმდენად გავგვლოშია ძველსა და რბილში თანამედროვე შემეცნებანი, უძლიერი მორალი, წარყენილი შეხედულება პირადსა და საზოგადო ბედნიერებაზე, რომ არა თუ ვერ შეგვიწყნარებია ზეინაბის საქციელი, ვერც კი წარმოავიდგენია. მაგრამ საქმარისა ადამიანი გასკოდეს თანამედროვე მორალსა და შეხედულებათ, რომ მისთვის აშკარა იყოს ზეინაბის გმირობა, მისი თავგანწირულება, სიმძლავრე მიი ერთად ერთის ოცნების—ერის განთავისუფლების სურვილისა. კიტა აბაშიძის აზრით, ზეინაბმა შესძლო ყოველდღიური მორალის უარყოფა და თავის ბედნიერებაზე აღაშენა ტაძარი ერის ბედნიერებისა. ზეინაბი გმირია, წინდა ადამიანი და ამიტომ მისი აღიარება დაწინაურებულ ყველად შეუწყნარებელი იქნება—და ძინა კიტა აბაშიძემ.

მეორე დამკველმა გარ. რობაქიძემ ერთხელ კიდევ დაპარწმუნა, რომ იგი ტრიბუნია. დაე, მისი მჭკვრემტყველება მეხდა მოველიონს იმ „ქართველთ“, ვინც დედინაცვლურად ეპყრობა ჩვენს ენას და სიტყუთა, საქმით, ნებსით და უნებლიეთ ძირს უთხრის მას!

მთელი თავისი სიტყუა რობაქიძემ მოანდომა იმ აზრს მტკიცებას, რომ სამშობლოს მნიშვნელობა დიადია, განუზომელია მის ვაეღენა, რომელსაც ახდენა ადამიანზე ყოველივე მშობლიური. რობაქიძის აზრით, ყოველივე არსი, თავის სამშობლოს მშობრებული, ჰკარგავს თავის არსებობის ბრს. ასეთი ადამიანია ზეინაბი, რომლისთვისაც სამშობლო—ყოველივე და პირადი ბედნიერება, ნაცნობნი, ნათესავნი—არავფერი. სამშობლოს სწირავს ზეინაბი თავის სწულის სიწმინდეს, თავის პატიოსნებას, თავის ნაკვინან-ნათესავებს. ზეინაბი ვერ შესწლებს ამ მსხვერპლს და ამ მხრივ ზეინაბი ზეინაბიანია... ისტორიამ უკვე გამართულა ზეინაბი, და მას თქვენი გამართლება აღარ

სჭირია!“ დაასრულა თავისი სიტყუა რობაქიძემ. ღამაში იყო აბაშიძისა და რობაქიძის სიტყუები, მაგრამ ვერც პირველმა, ვერც მეორემ შესძლო ღამაშიძის-სიმერ წამოყენებულ ბრალდებათა დარღვევა. ხანგრძლივ თათბირის შემდეგ ნაფიცმა მსაჯულებმა დაწინაურებულ სენს ზეინაბი და ოთარ-ბეგი.

ვასო აბაშიძე,

ჩვენი სენის დამსახურებულ და უტიკოერეს მსახიობი, გასკულ სეზონში ვდამყოფობდა, რის გზოთ. ვის დროზე ვერ გამძრო ჩვეულებრივი საბუნებისა წარმოადგენა. შაბოს, 24 აპრილს მის საბუნებისა წარმოადგენულ იქნება „გაკორტეული აზარტი“. იმდია, ქართველი საზოგადოება ჩვეულებრივს ხალხსით დასწვობა საყვარელი მსახიობს საყარგებლო წარმოადგენს.

ბებრის საღერლეი

ვოდ. 1 მოქ. რუსულ. ნათარგმნა და აწყურტოლის მიერ. (დასასრული. იხ. „თ. და ცხოვ.“ № 15)

IV

იზიმი და ბელკინი

ბელკინი. (მთავარბეგს მარკუას) ბრძანებო, საყვარელო ძია, გამარჯობათ! (სურს მოყვასის) **მარ.** არა, ყმაწვილო კაცო, ჯერ თქვენი პიროვნების მაწმობა მიჩვენეთ!

ბელ. ოო, თუ კი ჩემს პატროსან სიტყუას არ გეწმუნებთ,—დილის სიამოვნებით, რნებეთ! (ასღვეს მასწორტს)

მარ. (გათხუდასს) „პეტრ პეტროვიჩ ბელკინ, მდივანი, დაბადებიდან 23 წლისა, მაღალ ტანისა“ (უყურებს), „თმები შავი“—სწორება, „თვალები ჭრელი“—სწორება. „პირისახე სუფთა“—მაქათალია, „განსაკუთრებანი ნიშნები არა აქვს-რა“ მგონია ასე, გარედან კი არა გეტყობარა და სხვა არ ვიკო... მაშინადაე ეს შენა ხარ. გამარჯობა, გამარჯობა, ჩემო დისწულეო, მოდი ერთი გადაგვივიო! (ჰკოცნანს) მამატრე, რომ ამ რიგად დაგვივი.

ბელ. რა ვუყოთ, ბიძჩეო, გასაკვირველი არ არის, რომ თქვენ იქვე გქონდეთ, რა

დგანდა, როცა თქვენ წამოხვედით, მე მაშინ ერთი ბეწო ვყავი.

მარ. ჰო, ჰო, ჩემო დისწულო, მას აქედ ბევრმა წყალობა ჩაიარა.. მაგრამ შენ ეს მითხარი, აქ რა საქმეზე მოხვედი? ან და ამ ფანჯრადან რამ გადმოვახტუნა?

ბელ. მას სხვანიარად როგორ მოვეტყუე-ულიყავ, ბიძაჩემო? ვითხავ მეუბოეს: „აქა ცხოვრობს მარკელ სავჩი“—ცხოვრებით აქა ცხოვრობს, მაგრამ თქვენი იქ შესვლა-კი ან სხეილდება, „აკრძალულიაო“.. „ვინ აკრძალა მეთქი?“ — სახლის პატრონმა, ჰისკარს უბრძოლო გაუგლა და კეტებით გამაპაგრებინაო! — „მერე რად მოახდინა ეგ საქმე მეთქი?“.. მე რა ვიცო! „შენ თუ არ იცი, მე კი ვიცი, რომ ბიძას მაინც ენახავ, სადა სდგას მეთქი?“ — ავერ ეს იმის ფანჯრებიოა მე შემოვხვედი და დაგინახეთ, რომ თქვენ აქ ბოლოსას სცემთ, მაშინათვე გიკანით იმ სურათით, რომელიც დედაჩემსა აქვს. ვეფუქე, თუ კარ-ფხოდან არ შეიძლება, ეს ფანჯარა ხომ აქ არის მეთქი და, როგორც თქვენი ბედნიერი თვალი ხედავს, მე თქვენს წინაშე გახლავარო.

მარ. ყოჩაღ, ყოჩაღ, ჩემო დისწულო! ძალიან, ძალიან გვებარ ჩემ დას! ამა ახლა მითხარი, აქ რამ მოგიყვანა?

ბელ. ეჰ, ბიძაჩემო, ეგ ძალიან გრძელი ამბავია და ამასთან მოსაწყენიც.

მარ. მაინც?

ბელ. აი, ბიძაჩემო რაშა საქმე: ერთ დღეს შევნიშნე ჩვენს ქალაქში ერთი მშვენიერი, ლამაზი ქალი, ისეთი კარგი, რომ ენით აუწერელი; ერთი სიტყვით ვისაც უნდა ანგელოზზე რაიმე წარმოდგენა ჰქონდეს—ის ქალი უნდა ნახოს. ენახე ეს ქალ-ანგელოზი და ჰკვიდოდ დავიბნეი... მომეწონა, ისე მომეწონა რომ იმის სახის მეტს სხვა აღარა მახსოვდა რა ქვეყნიერობაზე... ერთხელ გავუარე გვერდზე—არ მიყურებს, გავუარე მეორედ—არ მიყურებს... მერე ეს მარცხენა თვალი ჩავუკარ—არ მოქმედობს... ამ საქციელმაკ რომ არ გასქრა, ავდეგ, უცებ ხათქანი გავიღინე, დავეცა იმის ფეხქვეშ. ახლა-კი, რასაკვირველია, ძალა-უნებურად უნდა მოცხენდა ჩემსკენ... მომეწონა ჩემი საქციელი, თუ სხვა მიზეზი იყო, გამომეწილაპარაკა.

მარ. გამ იგელაპარაკა?

ბელ. დიახ, ბიძაჩემო, არც საკვირველია, საშინლად მოქმედობს ქალეზზე, თუ წით ფეხქვეშ უვარდებიან.

მარ. მერე, მერე რა გითხრა?

ბელ. იმან მითხრა... ჰმ... ასე სიტყვა... ჰმ... „რა დათვი, ტანისამოსი სულ ზოლად გამისვარაო“. მხოლოდ თქვენ, ბიძაჩემო, ნუ კი იფიქრებთ, ვითომცა გავუღიანძღე: პირიქით, ეს სიტყვები იმე მშვენიერად და მოხებნილად წარმოსთქვა, რომ მეტი არ შეიძლება.

მარ. მერე რაღა ტალახში ჩაეარდი, მშრალი ადგილი ვეღარსად გამოხანე?

ბელ. ეჰ, ბიძაჩემო, ჩვენს ქალაქში ეს მოკლენა ჩვეულებრივა... აი ამას წინად გავხეთში წაიკითხავდით: ერთ მოედანზე ძალდი ჩაიხრჩოა წუმბეწიო... ჰო, იმას ვამბობდი, ყური დამიგდეთ მერე რა მოხდაო.. რაზედ შეედეგი?

მარ. „რა დათვიო“!

ბელ. დიახ, დიახ! აი ამის შემდეგ დაიწყო კიდევ ჩვენ შორის მისვლა-მოსვლა... მერე, როგორც მოსალოდნელი იყო, მე ის შემიყვარდა, იმას მე და ერთ მშვენიერ დღეს... ტყაპ—მეთქი და ისეე ჩავუვარდი ფეხქვეშ, მხოლოდ მაშინ ტალახში-კი აღარ, ღმერთმა დამიფაროს. გვამაბედნიერეთ, მოდით გამოცეცით ცოლად, გაღვიწერთა ჯვარი და ბედნიერად ცოცხოვროთ მეთქი!“ რაღა თქმა უნდა, თანხმობა მაშინადვე მივიღე, იმის დედას ჩვენი ცოლქმრობის წინააღმდეგი არა ჰქონდა-რა, თუმცა უცაბედად ტელეგრაფით დაიბარა თავის დედამ აქ პიტერში, როცა მემშვიდობებოდა, დამპირდა წერილს ხშირად მოგწერო და ჩემსაცხოვრებელ ბინასაც შეგატყობინებო, მაგრამ ავერ ორმა თვემ გაიარა მას აქედ და ჯერაც იმისი არა ვიცი-რა. ვითმინე, ვითმინე და როდესაც მოთმინების ძაფი გავყდა, 24 დღით დავეთხოვე უფროსს, დავკარ ფეხი და აქ კი ამოყავ თავი იმის სანახავად. ახლა თქვენ ხელთა ვარ, ბიძაჩემო, თქვენ უნდა დამეხმაროთ, თქვენ გამოცდილი ბძანდებით და უნდა მასწავლოთ, სად და როგორ ვაზოვნო ის ქალი?

მარ. არა, ჩემო საყვარელო დისწულო, მარათალია ჩვენს პეტერბურგში ბევრს საკვირველს არამეს შესებობი, მაგრამ მგვანირო

საწყობი-კი ჯერ არ დაარსებულა. რომ მიზნი-
დგ იქ და რამელი ქალიც გინდა, ის გამო-
ძებნო, ისევე შენ თითონ თუ შეეცდები რო-
გორმე.

ბელ. რა გეწყობა! რალა თქმა უნდა,
ისევე მე უნდა ვიწვალო, ვიტანჯო და გამო-
ძებნო სადმე, უამისობა არ შეიძლება, ბევრი
ტანჯვა გამოვაჩრე იმას გულსაათვის, ბევრი
უძილობა, ბევრა შიშალი, წყურვილი, უ-
მოვლება, შიში, უძილობა, ფიქრი, მაგრამ კი-
დევეც სიაშოვნებით ავიტან ყველა ამას, ოღონდ
ერთი თვალი კიდევ გადაშვლებინა! ოხ, ბიძა-
ჩემო, რომ იცოდეთ, როგორ დავიღალე და
ძალიან მეძინება, კიდევ, თუ შეიძლებოდეს
პატარა ხანს ნება მომეცით სადმე წამოვწყვი,
თორემ ცუდად ვგრძნობ თავს.

მარ. მანდ წამოწექ რამდენიც გინდა
იძინე, მე მაინც ძილი ვამიკრთა.

ბელ. გმადლობთ, ბიძაჩემო. (წამოაწყებს
სასწაულს)

მარ. მოდი არაყს მაინც გადავკრამ (მივა,
კაშიაღებს შკაფადან ანაყს) აბა, დისწულო, შენ
კი არ შეეცდებ.

ბელ. არა, ბიძაჩემო, არ ვეწყობი, გმად-
ლობთ!

მარ. (თათან გადაჭრავს) სულელი ჰყო-
ფილხარ, გემოვნება არა გქონია! იქნება არც
თუთუნს ეწყობი? (ბელკანი ხვრინავს) რაო?..
ჰა? დაიძინე? დაიძინე, დაიძინე; რალა თქმა უნ-
და დაიღლებოდი, ორი კვირა გზაში მოუსვენ-
რად ყოფნა, მართლა რომ მოსაწყენი და მო-
საბუზრებელია... ეჰ, ერთიც გადავკრა და გა-
ვიხელო რა ამბავია. (გადაჭრავს, გადას კარში,
სიგნა ჰატარა ხანს ცალაერთა, სიგნის გარეშად ის-
მის ვერაჩქავს სიმაგრას)

ბელ. ფუ, დასწყევლოთ ღმერთმა, არც
აქ მასვენებენ, ვინ ოხერია ამ შულაღამისს რომ
უკრავს; ეს-ეს იყო გემრიელად ჩამთვლიმა და
ისევე გამოშაფიზღეს. საქმე ის არის, ვერც
სიხოვ, გაჩუმდენ... ეჰ, ბიძაჩემო, შენც ვითომ
ოთახი დაგიქირავებია. (ეურს უგაგის) ბიქოს!
რა კარგად უკრავს! (წამოაწყებს) რა ექნა, ეს ჩე-
მი საყარელი ვალსია, რომელსაც ყოველთვის
ჩემი საცოლე უკრავდა ხოლმე... ნუ თუ სიზ-
მარში ვარ, ან მეღანდება?.. (ეურს უგაგის)
ღმერთო ჩემო, ის არის ის, ეს იმის ჰინგია!

დაეჯერო ასეთი მიმგზავსება იქნება?... არა,
ის არის, ის!.. აღარ შემიძლიან... სად არის...
მე ის უნდა ვნახო!.. ძია, ძია! ბიძაჩემო, სად
არის? (დარბის თათხში, მარკელ შემოაგრდება)

VI
იზინვი და მარკელ

მარ. რა იყო, რა გაღრიალდეს, ცუდი
სიზმარი ხომ არა ნახე?

ბელ. (მოვარდებს) ღვთის გულისათვის მი-
თხარით, ვინ არის?

მარ. (გაგონრეუხად) ე. ი. როგორ თუ ვინ?
ბიძაჩემი ვარ, მარკელ. ველარ მიცან ნამძინა-
რემა?

ბელ. არა, ბიძაჩემო, ხუმრობის დრო არ
არის, მე იმას გკითხავთ, ვინ არის ასე საუც-
ხოვოდ რომ უკრავს?

მარ. (იქით) ხომ არ გაგიცა! ეს ჩემი სა-
სტუმროს პატრონის ქალიშვილია, ძალიან
მშვენივრად უკრავს და ამასთან ღამაზიკია.

ბელ. ღამაზიკი? სწორედ ის არის, ის! სა-
ხელი მითხარით იმისი, სახელი!

მარ. ვერა.

ბელ. ვერა ნიკოლაევის ასული, არა?

მარ. არა კი, არა, ჰო, სწორედ ვერა ნი-
კოლაევის ასულია.

ბელ. ვერა ჰუჩკოვისა?

მარ. ჰო, ჰუჩკოვისა, რა საქმე გააკირე,
რა მოგივიდა?

ბელ. ოო, ღმერთო ჩემო, სჩანს ბედი
ჩემსკენაა, ეს ის არის, მე ის ვიპოვნე! სად
არის! მე მსურს მოვეზივო, გადავკონო, გულ-
ში ჩავეკრა, ჩემო საყარელო, შენ აქა ხარ,
ჩემთან მოსდინარ? (გაქანებს კარუბასკენ, სადღ
შეუფეთება მუროს, გადახეკვას, ატრიალებს და ძალ-
სუ ჰკატანს) ჩემო სიხარულო, ჩემო სიცოცხ-
ლემე, ძილის ვიპოვე.

VI
იზინვი და ჰუჩკოვისა

ჰუჩ. (შემისეუხად) ღმერთო ჩემო, მარ-
კელ სევი, რას შერებით, გაგიცით? გამოშ-
ვით; მე თქვენ გეუბნებით! ფუ! სულელი,
გვერდები სულ მთლად დამამტკრია. (ამ სი-
ტყუებს თათქის ერთ დროს ამბობს ბელკანის
უკანსკულ სატყუებისან, რადეხს ის ატრიალებს)

ბელ. (ანთავისუფლებს) ეს ვინ არის?
ჰუჩ.) ერთად ეს ვილა ოტერია?

პუჩ. ღმერთო ჩემო, უცხო კაცი. მარკელ სავიჩ, ეს არის თქვენი დასწული? ეს ვლად მხეცია, თქვენი ქირიმე, ადამიანებს ეტანება... და მერე მე ამას მოვითმენ ჩემს სახლში! არა, უკაცრავად, ამას კი აღარ მოველოდი, რომ ამ სიბერის დროს ასე შემარცხვენდით: როგორ გაჩნდი აქ, რას გაჩუმდი, მიპასუხე, საიდან გაჩნდი მეთქი!

ბელ. სრულიად უბრალოდ... აი ამ ფანჯრიდან!..

პუჩ. ერთი ამას უყურეთ, როგორ დამშვიდებული ამბოხს ფანჯრიდანაო, თითქოს ეს ასე უნდა მომხდარიყო და არაფერიაო. მერე იცით, რომ ეგ ქურდობაა, მაგრამ ქურდობა რა სათქმელია ამ საქციელთან... თქვენ, ყმაწვილო კაცო, უსჯინდისო ყოფილხართ და ამიტომ გთხოვთ საიდანაც მოპარხანდით— იმ გზით გაემგზავროთ.

ბელ. როგორ, მაგდებთ?

პუჩ. არაფრის გაკონება არ მინდა. აიღეთ თქვენი ბარგ-ბარხანა და ათ წამში თქვენი ხსენება აქ აღარ იყოს. (მარკელს) მე და თქვენ-კი, ბატონო, შემდეგ მოვილაპარაკოთ... ასე, ათ წამში თქვენი ხსენება აქ აღარ იყოს! (გადას)

ბელ. ახლა რაღა ექნა, ბიძა ჩემო?

მარ. არ ვიცო, ძმაო, მე ამეებისა არა ვიცო რა.

ბელ. როგორ? განა იმისთვის მოვუქარებოდი, რომ აქედან ასე უნდგემოდ დავბრუნდე და ჩემი სიცოცხლე არა ენახო? ბიძაჩემო, ახლა ყველაფერი თქვენგანაა დამოკიდებული, მიშველეთ, დამეხმარეთ!

მარ. მერე, მე რა შემიძლიან?

ბელ. შენი ქირიმე, ბიძაჩემო, წაბრძანდით და აქ დაუძახეთ ჩემს ვეროჩკას, ერთი მოველაპარაკოთ და მერე ისეთი დღე დაიწყებოდა იმის დედას, რომ საცა თავისას ამბობდეს იქაც უწინ ჩემი სთქვას. გასწიეთ, გასწიეთ, ახლავ დაუძახეთ, ჩქარა!

მარ. კარგი, რა გავწყობა. (გადას)

ბელ. რაც იქნება—იქნეს, ერთი კი თვალი მოკვრა ჩემს ვეროჩკას და ბებერმა რამდენიც უნდა იტბღოს, მე იმას ყურს არ ვუვლებ.

VII

იზინივი და ვეროჩკა

მარ. აბა, შეხედეთ ვეროჩკას, ეს ვინ არის?

ვერ. პეტია!

ბელ. ვეროჩკა! (ჩეხევიან ერთანესთ)

მარ. ერთაა, ესენი აღარა ხუმრობენ!

ვერ. არა გრცხვენინან, აქ როგორ გაჩნდი? რატომ წერილზე პასუხს არ მწერდი? მეგონა, დავიფიქსი კიდევცა მეთქი.

ბელ. რას ამბობ, ჩემო მშვენიერო, გნახე შენი დავიწყება შეიძლება? ღმერთმა დაიფაროს! მე კი არა და შენზე კი სწორედ მაგას ვფიქრობდი: იმისთვის რომ არც ერთი წერილის პასუხი არ მომიწერე.

ვერ. როგორ თუ არც ერთის! ოთხი წერილი მაგწერე და შენ-კი არც ერთის პასუხი არ მაღირსე.

ბელ. არც ერთიც არ მიმიღია. საკვირველია, მერე შენ თითონ აგდებდი წერილებს ყუთში?

ბერ. არა, ბიქს ვგზავნიდი ხოლმე. აი ახლა კი მივხვდი, უთუოდ დედაჩემი ართმევდა წერილებს; სწორედ, სწორედ იმის ბრალია.

ბელ. კარგი, რაც იყო—მორჩა; ახლა, ჩემო ვეროჩკა, აქედან უნდა გავიქცეთ.

ვერ. გავიქცეთ? მერე საით?

ბელ. ეგ სულ ერთია! მოსკოვში, ინდოეთში, თუნდ ზედ მთვარეს მოვექცეთ, მხოლოდ გაქცევა კი აუცილებლად საჭიროა. დედაშენმა აქედან გამაგდო. მაშ მავიდვართ ჯვარის დისაწერად, ახლავ, ამ წუთშივე!

ვერ. ოხ, რა სასიამოვნო იქნება! მივრბივართ პეტია, მივრბივართ!

ბელ. (იღუპს ჩემოდანს) ნულარ დავკარგავთ ძვირფას დროს და დავეშურნეთ.

მარ. ყმაწვილო, ჯვარის დასაწერად მიღიხართ და ჩემოდანი რაღად გინდა?

ბელ. როგორ თუ რად? საცოლე ილღისს ქვეშა და ჩემოდანი ხელში ე. ი. ფუ! სწორედ უკუღმა უნდა მეთქვა, მაგრამ სულ ერთია. აბა ჩქარა, თორემ დედა ხელს შეგვიშლის, ერთი საათის შემდეგ აქ გავჩნდებით ჯვარდაწერილებში. აბა, მივღვართ! (მაღიან, კარებში შეხედუთა ზეჩქიანს)

VIII

იზინივი და პუჩკინისა

პუჩ. ეს რა ამბავია? ვეროჩკა, შენ როგორ გაბედე უცხო კაცთან ყოფნა, ან აქ როგორ გაჩნდი?

ვერ. მე, დედა ჩემო...

პუჩ. ხმა! ნუ მიპასუხებ!.. საით მიბრძანდები, მე თქვენა გკითხავთ?

ვერ. (ეროად) მარკელ საეიჩ, დავგეხმართ! ბეღელ... ბიძაჩემო, დავგეხმართ!

მარ. გამიჩინეთ რაღა თქვენც საქმე.

პუჩ. მიპასუხებ თუ არა, შე უსირცხვილო, მითხარ მეთქი, ვის გადახვევინარ მაგ უცხო კაცს?

ვერ. ეს, დედაჩემო, უცხო არ არის... მე ამას დიდი ხანია ვიცნობ.

პუჩ. სუ, ვაჩუმიდი! ვინ არის მეთქი?

ბელ. (ეროად) ბიძია, უთხარიათ, ყველავერ... ვერ...

მარ. ეჰ, რა გაეწყობა! ღმერთო მშვიდობით გადამარჩინე ამ დედაკაცის რისხვას!.. მევერა კუზმინიშნა, მე ახლავ ყველაფერს ავიხსენით. მხოლოდ თქვენ დაწუნადღი, დაბრძანდით და ყველაფერს ნათლად შევატყუბინებთ.

პუჩ. მე ასეც არა მიქირს-რა; ბრძანეთ, ბრძანეთ ერთი ვნახო, რას წამოროშავთ?

მარ. (ბელკანის და ვეროჩკას) თქვენც ცოტა იქით მიბრძანდით პატარა ხანს.

პუჩ. არა, უკაცრავად, მე მაგის ნებას არ მივცემ, რომ ეგენი ერთად იყვნენ. (ვეროჩკას და ვეფოჩკას) სთქვით ახლა, უღრს გივადებთ.

მარ. მავრა კუზმინიშნა, ჩემო საყვარელო არსებავ, თქვენც რომ ყოფილხართ ოდესმე დანიშნული, ამისთვის თქვენ თვითონ იცით რა ძნელია სიცოცხლე მარტობედა ადამიანისათვის. ყოველი სულიერი ცდილობს, საბოლოო ეძებოს და ამისათვის...

პუჩ. (აქათ) აცა, თუ ხელი არ მთხოვოს.

მარ. აჰსათვის, ჩემო საყვარელო არსებავ, ნება მიპოძით... ესე იგი, მე უნდა გთხოვოთ... მე უნდა გთხოვოთ ხელი...

პუჩ. არ მოვტყუვდ, მე დიდი ხანია ვატყუბ, რომ ამას საშინლად ვუყვარვარ.

მარ. გთხოვთ მომცეთ...

პუჩ. (კოსტასის) თქვენ არ დამცინით და მართალს ვეუბნებით?

მარ. ღმერთს ვგეოცებით, სრულს ქეშმარიტებას.

პუჩ. მე, თანახმა ვარ. (ვეროჩკა და ბელკან ერთმანეთს კოცნას უკეთავენ)

მარ. თანახმა ხართ?... ნუ თუ?... სწორედ გასაკვირველია, მაშ დავკარით ხელი, საყვარელო არსებავ!

პუჩ. (დაკარავს ხელს) რატომ არა მკოცნით? **მარ.** ერთა! ამას კი აღარ მოველოდი; ნამდვილად ცხვრის მომაკვნიტეს ეს ოჯახ-დაქცეული. (ამას მოღიფ ჩემო...

პუჩ. (მაგრადემა და მაგრად კოცნის) საყვარელო მარკელ! მარკოშა! ამას იქით შენც მაკრას მაგივრად მეგრიკა დამიძახე. დანიშნულევი ხოა სუყოველთვის შენოზით ელაპარაკებთან ერთმანეთს!

მარ. (გაგვირგვინავს) დანიშნულევიო?

პუჩ. რას ვაგვიკვირდა? ახლა არ იყო ხელი მთხოვე?

მარ. (აქათ) რას მიპქარავს, რა ექნა! (ამას) მავრა კუზმინიშნა, განა ჩემთვის გთხოვდით ხელს, აი ამ ქმარელო კაცს...

პუჩ. მარკელ, გეყოფათ მაგდენი სასაცილობა. ეს ყაწვილი კაცი მე შემიერთავს?

მარ. (მთითხინებიდან გამოსვლით) დამათვებინე, დავწყევლოს ღმერთმა! ამ ზაფხულს ჩემმა დისწულმა გაციწო თქვენი ქალი ვეროჩკა ვორნევეში, როდესაც იქ იყო სტუმრად; მოეწონა, ხელი სთხოვა და ახლა განგებ იმისთვის მოვიდა, რომ თქვენ პირისპირ მოველაპარაკოთ ამ საქმეზე და თქვენგანაც ლოცვა-კურთხევა მიიღოს... მაგრამ რაკი ეს ამისთანა საქმეში გამოუცდილია, და ძალიანაც მორცხობს, ამისათვის მე მომანდო ეს საქმე... ახლა მიხვდით, თუ კიდევ ვერა?

პუჩ. ვაჰ, თავი როგორ შევირცხვინე? ზიშველეთ, მიშველეთ გული მიმდის! (ჩაეცემს სუფარქელში, ამ დროს დანიშნულევა ერთმანეთს კოცნის)

პუჩ. (დაინახავს და წამოტყება) თქვენ ნება არ გაქვთ ჩემ ქალს აკოცოთ! ვაივ მიშველეთ! (ისევე ჩაეცემს, ისინი ისევე იმეორებენ კოცნას, ზუქინისას ისევე წამოტყება) მე არ გითხარია, ნება არა გაქვთ მეთქი კოცნისა? თქვე უსირცხვილებო! მაშ მავსა სწერავდით რაღა, ქალბატონო, იმ საარშოყო წერილებს? ეჰ, მოეტყუვდი, მოეტყუვდი მე ბებერი. ეტყუბა ძალიან უყვარს, რომ ამის გულისთვის ამ სიშორეზე მოსულა. ეჰ, რა გაეწყობა, მე ჩემი ქალის ბედნიერებას არ გადავებობები. თუ ვეროჩკას უყვარს, მეტი ღონე არ არის, უნდა დავლოცო. ვეროჩკა, გიყვარს ეგ ქმარელო?

ვერ. უჰ, ძალიან, დედაჩემო, ღამის დავახარო.

პუჩ. შენა? შენც ისე გიყვარს?

ბელ. უპ, ისე ძალიან, რომ ლამის გადავსლებო.

პუჩ. რა გიყვარს, მე თანახმა ვარ; ახლა შეგიძლიანთ აკოკოთ! (დანახულებები კრამბსების ესეკვან)

პუჩ. მაკველ სავინ, პოლით მოკილოცეთ ქლის გათხოვება და მაკოცეთ.

მარ. აჰ შეჩვენებულს, რა ჯდროით აქვშალა სადღერდელი. (უკველით კოჩინს, ჰუქინისა დიდის კრწითით გვერებს და ჰუქინის) (ზარდა) დ. აჩყარული

სათეატრო ამბები

◆ იმპეტის პიესა „ბრანდი“ ითარგმნება ქართულად მ. ტაბიძის-მხრად.

◆ ივ. ჭავჭავაძემ დასწერა პიესა „ყრუ სავლემი“, საშს მოქ. იმერელ-გლეხთა ცხოვრებიდან.

◆ ზიანების მართვლ გასაძარტულზე მოხდება ქუთაისში, კ. აბაშიძის, გრ. რომაქიძისა და შალვა მესხიშვილის მოახლოვლებით.

◆ ქართულ თეატრში ქართ. მსახიობთა მზანაგობის-მხრე ხუთშაბათს, 22 აპრილს ნინო ჩხვიბიტს მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება „ღაღადკაცი“.

◆ შაბათს, 24 აპრ. ვაკილ აბაშიძის საზღვრის-ღვ. გათვრებული აღწერა.

◆ კვირას, 25 აპრ., ნ. ჩხვიბიტს მონაწილეობით „სტუდენტის საცაგარლო“ (დღენი ჩვენის ცხოვრებისა).

◆ შსანთბ გ. გუჯარეთის იუბილე. 2 მაისის მაკიკრ, ზეთუნავათს, 6 მაისს გაიმართება

◆ სიბრტეა წერაკითხვის მამავ. სსხ. სასარგებლხო გამართება კვარას, 2 მაისს მუშტიანის ბაღში.

◆ ფრანგული წარმოდგენა. თბილ. გუბერ. ნებართვით კნ. ე. ი. ჯამბაკურ-არბელაძისა 1 მაისს, ჰართ. თეატრში გამართეს ფრანგულ წარმოდგენას მზადდეთის სეოლისა და მუსკოვის სტუე. ქართ. „სათვისტომის“ დასახმარებლად.

◆ მარტუის დრამატული დასის წარმოდგენები დაიწყება სახანო თეატრში 19 აპრილიდან.

◆ თ. ი. მალიაძის ენკენისთვეში 20 წელიწადი უსწრდობდა, რაც საპატიო დასში მოღვაწეობს.

◆ „მწიფელო“ -ს წარმოადგენდა თავე. მოვლებით ეზხადებინ მისკოვის „Машин театр“-ში. პიესას შვი და შვი ამოკლებენ, ას.ლი დეკორაციები და ჩაქმელობა მომზადებელი; „ბატის“ ჩაქმელება არ ფუთს იწონის, დანარჩენ, ფუთ-სანთა. ნახევარ ფუთიდან ფუთნახევარდღე. მიუხედავთ იმისა, რომ ღრ. ნეველი სიმოლოთურა დღეფი აქვს მიკმელები პიესას, რსუელად უფრო რაღურად ლდაქმენ. ეს. ხობოთ საოკლად აქვთ შეთვისებელი ფრთოსანთა თვისებებ-სახითი, მამრობა, მიმოხევა და სხ.

ვ. აღ-მესხიშვილის გასტროლები.

თბილისს ქ. რთოლო დრამატულ დასის მსახიობთა ამზანაგობის მხრე პროვინციებში გამართულ წარმოდგენებს აწვდარნი.

ამზანაგობა შესდგებოდა შუდღე მსახიობთაქან: მ. მღ ვანი, ნ. როინელი, ა. შოთაძე, კ. მესხი, ი. ხარალიშვილი, ნ. გვახარაძე, ვ. მატრამე, ი. თეიძე, კ. ანდრონიკაშვილი, ვ. ურუშაძე, და ბ. გურული.

ამზანაგობა შოიწვია ვლ. მესხიშვილი 15 წარმოდგენაში მონაწილეობის მიხედვად 500 მანკად და გრის ხარჯი ამზანაგობამ იკისრა. რაღვანაც ხოჯინთ დალიკას სოხოვეს ამზანაგობას წედ მეტი წარმოდგენის გამართვა, ამიტომ დასმა ზედსდა 20 წარმოდგენა. ამზანაგობამ დაიწყო მოგზაურობა 10 მარტს და დაამთავრა 9 აპრლს, ასე რომ სრულს ერთ თვეს გასტრო.

ყვრილაში	1 წარმოდ.	218 მან.
კიბოთრაში	3 " "	475 " 10 კ.
ქუთაისში	4 " "	1194 " 80 "
სამტრედიასში	2 " "	339 " "
ფოთში	3 " "	701 " 30 "
ბათუმში	3 " "	736 " 40 "
სოხუმში	3 " "	516 " 80 "
ხონში	1 " "	143 " 60 "

მთელი ხარჯი	—	სულ 4325 მან.
ვლ. მესხიშვილს	20 წარმოდგ.	2126 მან. 14 კ.
"	ბენეფიციდან	750 " "
"	"	112 " 30 "
		3018 მან. 44 კ.

მთელს ამზანაგობას დარჩა 1306 მ. 56 კ. თითო წევრს ამზანაგობასს კვრა 1:0 მზანათმდ.

სომეხთა მწერლები

აღექსნდრე წატურჩიანი დ. 1870 წ. ზაქათაში. მარეკლად მისი სთარგმნი ლექსი მიღ-ლედიანს — „პუქია აკვანო“, დაიბედა 1886 წ. მსს შემდგეტ სწერად სხვა-და-სხვა დროგამოშვებით გამოტეკებია. მისი ნაწერების კრებული სმ ტომადსა გამოტეკულია, რომელთაგან უკანასკნელი „კალმის სემრთანა“ შეიცავს ზაქას, სტირულ მსუბეტ ლექსებს.

ა. წ — ნი აკრდევე ცნობილად რთგარტ რუსული აკტორების მთარგმნელია: ტურტნიკეის, ზუქო-ნას და სხვ. გამოტეკულია აქვს თრა მიშველანა ტომი თარგმნებისა. ა. წ — მს, თრა ვესელდესკისთან ერთად, რუსულად გადათარგმნს კანთელ სუღუვა-სტას „პუნო“. მისი ლექსებია გადათარგმნილია რუსულად და რამდენიმე ქართულადც. ა. წ. ერთის მხრით რომ ვესელანად დასტინის ადამიანთს ან-ადამიანთს, მთორე მხრით მისთქამს ჩგურულთ და ტეოთ მისთქათ ბუღს, თან აწეკულებს — ამქსსუ დაკორეკუ უკეთესი მერმისისთისა, და მოუწადეს ბრწყინეფუე მომავლისკენ. ა. წ — ის ყოველი ლექსი კრწითობას გამსკვადულია, მთლანა, სრული და სრულს შთაბეჭდილებების მომსახეხია.

სომხის მადლიერა სოხოვადკობს მისთკოში ამ თვის 23 აბრდის უღდას დელსაწყაულს. ყ. კნ

რედაქტორ-გამომგეული იოსებ იმედაშვილი

სამხნუფაგტურო ამხანაგობა

ნაზაროვისა და ოჭიევისა

ერგენის მოედანზე, ქალაქის გამგეობის დარბაზის ქვეშ.

ყოველდღე მალდით აბრეშუმის, მატყლის,

ტილოს და ბამბეულის დიდ ძალი საქანელი

შქანასკნელი მოღისა

ამსანგობა ჰფთვებულ საზოგადოების ყურადღუპის შიადქუეს საქონლის ღირსუპისა და
ღლუპის არ ყოველ სიდაფუღე **სეიდვა შეუფაჭრებლად** 24—3

1910 წლის 18 აპრილიდან ქ. ცვილისში გავლის

სწლოტიკო, სამეცნიერო და სადოკუმენტურო

ყოველკვირული გაყვითი

„მოგზაური“

მონაწილეობას მიიღებენ: ბ. ახოსპირელი, ბესოშვილი, გრ. გიორგაძე, ნ. ელიავა, ვიქტორი, თურდოსპირელი, პ. ირეთელი, რ. კალაძე, კ. კანდელაკი, ლალიონი, ვ. მხლექიაშვილი, რ. ლენხუმელი, ნატო. მ. სხვა-ველი, გ. ქუჩიშვილი, ყარაბი, ხ. შაჰმინი, შვარცი, კ. ჯაფარიძე და სხ.

გაზეთის ფასი — ერთი წლით — 5 მან, ხსეკარა წლით — 3 მან. ერთი თვით — ათა შუბრა. ცდუქე სიამორი **ორი შაური**. ხელას მოწერას შეიძლება აგრეთვე რამდენიმე სომერსე, თარა-თარა შუბრას ანგარიშით, ანა ხეკლე ხეუთას.

ღრთუბით სელის მარქტა მიიღება შ. ვილაძის სცემპის კანცოტრამი — ვილიანინოვის ქ. სსს. № 6

ფოსტის ადრები: Тифлиς, Редакция „Могзаური“ Соломону Евстафиевичу Теши. (Типог. Квладзе)

რედაქტორ-გამომცემელი კ. ა. შვალაძე

ქართული 1910 თ. ა. ც. რ.

ქართველ მხანობთა ამხანაგობის მიერ
წარმოდგენილი იქნება

ხუთშაბათს, 22 აპრილს, **ნ. ჩხეიძის** მონაწილეობით

ლასსი ისტ. დრ. 5 მ. ა. ს. სემპათონაოლისა თარა. 3 მ. ყიდაშისა

შაბათს, 24 აპრილს, **გ. აბაშიძის** სემეფუთსად

გამოტრეკული საწარმო კომ. 4 მ. ც. თარა. 3 მ. ანაბიბისა

კვირას, 25 აპრილს, **ნ. ჩხეიძის** მონაწილეობით

ღლანი გვანი სომოკობისა კომ. 4 მ. ც. თარა. 3 მ. ანაბიბისა

დასაწყისა სად. 8 ს. — ფასები ჩვეულტრეკობა, რეკონსორი გ. გუნიან

ღროკება ყოველდღორუ საბოლ.-სალიტ. გაზ. წლიურად 8 მ. 50 კ. 1/2 წლ. 4 მ. 80 კ. თითო № 5 კ.

რეკ-გამ. ი. აგლაძე

გვანი გაყვითი ყოველდღორუ საბოლ.-სალიტ. გაზეთი, წლიურად 7 მ. 1/2 წლ. 4 მ. თითო № 5 კ.

რეკ-გამ. ბ. ცყუმელაშვილი

ნОВАЯ РЪЧЬ еженедельн. общ.-полит. лит. газета; на годъ 7 р., 1/2 года 4 р. — по мѣсячно 75 к. Тифлись, Дворцовая ул. Груз.

Двор. ред. „Новая рѣчь“.

Ред.-изд. П. А. ГОТУА.